Consumul cultural al elevilor și al populației adulte din București

Raport comparativ și recomandări pentru elevi

Baza de analiză: 633 de elevi și 800 de adulți

Octombrie 2026

Prof Univ. Dr. Adrian Hatos

Elevii investigați au o relație activă cu cultura, mai ales prin cinema, muzică, evenimente gratuite și creație proprie. Particularitatea lor constă în combinația dintre participarea culturală, practicile digitale și dependența de prieteni, familie și programul școlar. Oferta destinată elevilor are nevoie de conținut relevant, acces în grup și facilități care să le permită participarea fără un efort special.

Raportul compară răspunsurile din cele două anchete și identifică măsurile care pot fi propuse pentru strategia culturală a Bucureștiului. Constatările descriu eșantioanele analizate. Diferențele dintre ele nu pot fi atribuite exclusiv vârstei, deoarece populațiile, selecția respondenților și modurile de culegere diferă.

1. Rezultatele principale

Participarea elevilor este selectivă. 81,1% merg la cinema cel puțin de câteva ori pe an, față de 51,9% dintre adulți, iar la evenimente gratuite raportul este de 60,0% la 42,4%. La teatru, muzee și balet sau operă, participarea cu această frecvență este mai redusă decât la adulți. Biblioteca publică face excepție între formele instituționalizate, cu o participare mai mare în rândul elevilor.

Creația proprie ocupă un loc important. Au practicat cel puțin una dintre cele șapte activități comparabile 81,8% dintre elevi și 62,3% dintre adulți. Elevii cântă, creează conținut digital, desenează și joacă teatru sau film în proporții mai mari. Acest rezultat susține o ofertă care îi implică drept participanți și creatori, alături de rolul de spectatori.

Barierele sociale și de relevanță diferențiază puternic elevii. Lipsa unui însoțitor este declarată de 45,0% dintre ei, față de 20,3% dintre adulți; oferta care nu îi atrage, de

51,2% față de 31,3%. Lipsa timpului rămâne bariera cea mai frecventă în ambele anchete, dar la elevi se adaugă presiunea programului școlar și disconfortul de a merge singuri.

Digitalizarea informării nu garantează utilizarea rețelelor social media pentru informare culturală și nici accesul perceput la informații. Rețelele sociale sunt folosite de 90,5% dintre elevi, însă numai 38,1% evaluează accesul la informații cu note de 4 sau 5. Diferența sugerează că informația trebuie să devină mai clară și mai ușor de transformat într-o participare efectivă.

Măsurile specifice elevilor au o susținere declarată ridicată: reducerile sau gratuitățile promovate clar ar spori participarea în mare sau foarte mare măsură pentru 68,9%, mersul în grup cu prietenii pentru 66,0%, iar compatibilitatea cu orarul și examenele pentru 61,4%. Aceste răspunsuri exprimă disponibilitate declarată, nu efecte deja măsurate ale unor intervenții.

2. Datele și regulile de comparație

Din baza adulților sunt folosite exclusiv cele 800 de cazuri Type=1 (eșantion principal); cele 250 de cazuri din subeșantionul suplimentar nu intră în analiză. Din cele 928 de înregistrări din ancheta de față, 805 confirmă consimțământul, legătura cu Bucureștiul prin domiciliu sau studiu și statutul de elev de liceu. Analiza din acest raport păstrează 598 de chestionare finalizate și 35 de chestionare parțiale cu minimum 75% acoperire, în total 633 de elevi.

Pragul de completare a fost calculat pe 139 de întrebări închise, fiecare subitem de matrice fiind numărat separat, fiind necesare cel puțin 105 răspunsuri înregistrate pentru a lua în considerare răspunsul conform regulii de 75% acoperire. Câmpurile condiționale și valorile N/A nu intră în acest indice; un răspuns „Nu știu” sau un refuz înregistrat contează pentru acoperirea chestionarului, dar este exclus ulterior din baza validă a indicatorului, acolo unde este cazul. Nu au fost eliminate suplimentar cazuri pe criterii de durată sau uniformitate a răspunsurilor.

Elevii respondenți provin din 17 unități de învățământ. Aceștia sunt în număr de 405 în filiera teoretică, 114 în cea tehnologică, 78 în cea vocațională și 36 care nu precizează filiera. Profilul vocațional artistic este declarat de 75 de respondenți, adică 11,8% din lot, ceea ce reprezintă o suprareprezentare. Vârstele de 15-17 ani cumulează 82,5%. Aceste caracteristici trebuie avute în vedere înainte de generalizarea rezultatelor la toți elevii din București.

Tabel 1. Reguli și convenții de analiză în raport

Aspect	Regulă utilizată
Procente comparative	Numărătorul este raportat la N valid al fiecărui item. NS, refuzurile și lipsa sunt excluse, cu excepțiile explicate local. Procente neponderate.
Frecvența participării	Cel puțin de câteva ori pe an = săptămânal, lunar sau de câteva ori pe an. Categoria „o dată pe an sau mai rar" este prezentată separat în fișierul de tabele.
Scale de evaluare	Pentru satisfacție, acces și facilitatori sunt agregate notele 4 și 5. Se păstrează diferențele de formulare ale chestionarelor.
Diferențe	Puncte procentuale, calculate elevi minus adulți. Nu sunt teste de semnificație și nu exprimă efecte cauzale.
Întrebări doar pentru elevi	La itemii Da/Nu se folosește numărul de răspunsuri prezente. Repartițiile școlare sunt raportate la 633, inclusiv opțiunile de incertitudine, dacă nu se precizează altfel.
Verificare de sensibilitate	La cei 89 de indicatori principali comparabili, diferența dintre selecția de 633 și lotul de 598 de chestionare finalizate nu depășește 1,4 puncte procentuale. Aceasta verifică efectul selecției, nu toate erorile posibile ale anchetei.

Comparația timpului zilnic are o limită distinctă: adulții răspund despre o zi obișnuită din ultima săptămână, iar elevii despre o zi obișnuită din ultimul an. Rezultatele indică orientări, dar nu măsoară strict aceeași perioadă. De asemenea, adulții au evaluat fiecare prioritate de investiție pe o scală, în timp ce elevii au ales o singură prioritate; procentele acestor două întrebări nu sunt comparate direct. Aceste diferențe de abordare sunt justificate de modalitățile deosebite de aplicare a chestionarelor (auto-administrat la elevi, chestionar aplicat telefonic în cazul adulților). Modalitățile diferite de aplicare a chestionarelor pot explica de altfel unele diferențe – sondajul telefonic poate determina o reacție de fațadă mai puternică decât autoadministrarea și, astfel, unele din diferențele de consum cultural înregistrate în favoarea adulților să fie un efect al metodei de culegere a datelor.

3. Practicile de participare culturală

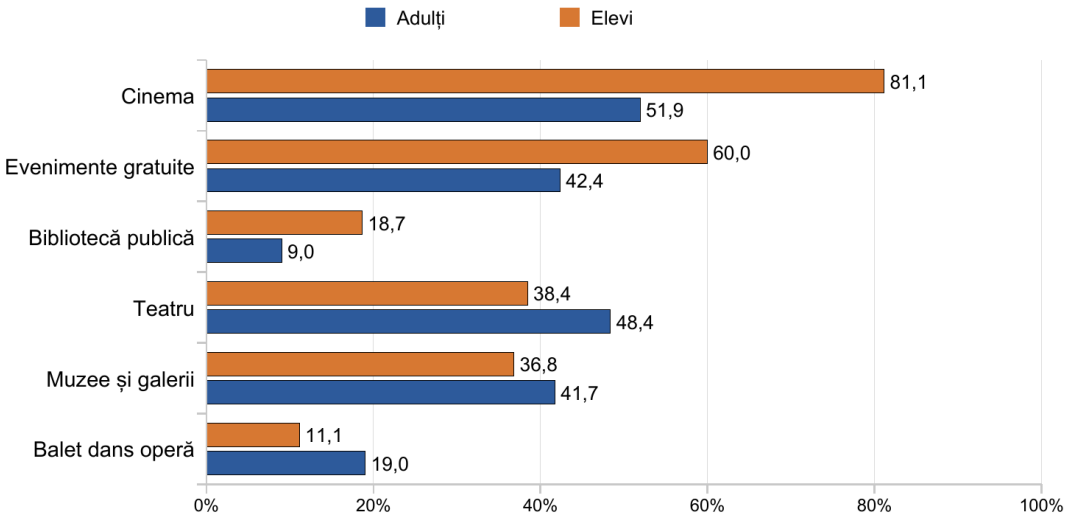

Figura 1. Participarea culturală în forme selectate

Tabel 2. Participarea culturală pe tipuri, tabel comparativ adulți vs elevi

Indicator	Adulți %	Elevi %	Diferență pp	N adulți	N elevi
Cinema	51,9%	81,1%	+29,2	799	610
Teatru	48,4%	38,4%	-9,9	800	580
Concerte	42,7%	46,6%	+3,9	799	592
Balet / dans / operă	19,0%	11,1%	-7,9	799	575
Muzee / galerii	41,7%	36,8%	-4,9	798	584
Alte expoziții	28,5%	31,5%	+2,9	799	521
Monumente / patrimoniu	32,7%	33,8%	+1,2	799	538
Bibliotecă publică	9,0%	18,7%	+9,6	799	563
Târguri de carte	20,6%	15,3%	-5,2	798	567
Festivaluri culturale	30,7%	33,2%	+2,5	797	566
Evenimente gratuite	42,4%	60,0%	+17,6	798	567
Divertisment / stand-up	33,5%	29,9%	-3,6	798	559

Cinematograful este forma cu cea mai clară diferență în favoarea elevilor. Diferența se observă și la pragul lunar: 30,3% dintre elevi merg lunar sau mai des, față de 15,9% dintre adulți. Evenimentele gratuite au, la rândul lor, o frecvență lunară mai mare la elevi, de 18,0% față de 8,5%. Sunt puncte de intrare potrivite pentru programe care urmăresc să formeze obiceiul participării.

În schimb, teatrul este frecventat cel puțin de câteva ori pe an de 38,4% dintre elevi și de 48,4% dintre adulți, iar muzeele și galeriile de 36,8% față de 41,7%. Totuși, această diferență nu trebuie aplicată tuturor pragurilor de frecvență: la balet, dans sau operă, ponderea elevilor care merg lunar sau mai des este 4,2%, față de 2,8% la adulți. Există astfel un nucleu mic de elevi foarte implicați, chiar dacă participarea mai largă este redusă.

Biblioteca publică este utilizată cel puțin de câteva ori pe an de 18,7% dintre elevi, față de 9,0% dintre adulți. În interiorul școlii, folosirea bibliotecii rămâne însă redusă: 152 din 633 de elevi spun că o folosesc des sau rar (24,0%), iar 390 (61,6%) nu o folosesc deși există. Cele două instituții și întrebări sunt diferite, dar împreună indică nevoia de a face biblioteca școlară mai accesibilă prin activități și conținuturi relevante pentru elevi.

4. Creația proprie și practicile digitale

Tabel 3. Activități de creație practicate în ultimele 12 luni. Răspuns Da. Scrisul include și articole de orice fel în chestionarul elevilor, o formulare mai largă decât literatura din chestionarul adulților.

Indicator	Adulți %	Elevi %	Diferență pp	N adulți	N elevi
Cântat vocal / instrument	17,0%	44,5%	+27,5	800	633
Dans organizat / în public	29,4%	24,5%	-4,9	800	633
Conținut digital	22,8%	42,3%	+19,6	800	633
Pictură / desen / artizanat	33,6%	52,0%	+18,3	800	633
Teatru / film / scenă	3,9%	18,3%	+14,5	800	633
Fotografie / film de artă	11,8%	27,5%	+15,7	800	633
Scris literatură / articole	12,5%	27,8%	+15,3	800	633

Elevii au ponderi mai mari la șase dintre cele șapte activități, excepția fiind dansul organizat sau în public. Cântatul este declarat de 44,5%, conținutul digital de 42,3%, iar pictura, desenul sau artizanatul de 52,0%. Pentru programele culturale, rezultatul justifică ateliere, repetiții, laboratoare de creație și ocazii de prezentare publică a lucrărilor, nu numai distribuirea de bilete.

Prezența elevilor de profil artistic contribuie la aceste rezultate, dar nu explică întreaga diferență. Dintre cei 558 care nu declară profil artistic, 41,4% au cântat, 40,9% au creat conținut digital, iar 49,5% au pictat sau desenat. Aceste ponderi rămân peste

cele ale adulților. Verificarea este descriptivă și nu înlocuiește controlul statistic al compoziției celor două loturi.

Timpul digital ocupă un spațiu mare în viața elevilor. Categoriile de cel puțin două ore sunt selectate de 69,0% pentru internet sau rețele sociale și de 26,2% pentru jocuri, față de 37,3% și 9,1% la adulți. Pentru muzică, raportul este 49,3% la 36,2%. În schimb, timpul de minimum două ore pentru citit este mai redus la elevi, 11,1% față de 20,8%. Același prag este mai rar atins de elevi pentru TV (24,1% față de 33,8%) și pentru categoria podcasturi sau clipuri (10,9% față de 16,0%). Din cauza perioadelor diferite de referință, aceste comparații sunt orientative și nu demonstrează că mediul digital înlocuiește lectura.

Folosirea internetului în scopuri explicit culturale, cel puțin săptămânal, este declarată de 75,0% dintre elevi și 62,7% dintre adulți. În întrebările adresate numai elevilor, 323 din 554 de răspunsuri valide indică urmărirea lunară sau mai frecventă a conținutului cultural creat de influenceri (58,3%). Pentru gaming sau esports, proporția echivalentă este 51,4%. Aceste activități au și o componentă culturală sau comunitară în percepția unei părți a respondenților.

În total, 440 din 633 de elevi (69,5%) recunosc integral sau parțial aceste forme drept cultură, iar 126 nu s-au gândit la această chestiune. La o altă întrebare, 47,6% dintre cei 607 care au răspuns sunt de acord că formele online sunt la fel de valoroase precum cultura clasică. Niciuna dintre aceste constatări nu susține existența unei singure culturi omogene a elevilor.

Participarea fizică legată de aceste forme oferă o direcție de programare: 220 din 633 de elevi au participat cel puțin odată la un asemenea eveniment (34,8%), iar 201 nu au participat, dar ar dori (31,8%). Ceilalți 212 nu sunt interesați. Se justifică testarea unor legături între comunitățile digitale și spațiile culturale fizice, cu oferte diferite pentru grupuri diferite.

5. Interesul pentru participare și evaluarea ofertei

Tabel 4. Dorința de a participa mai des. Procentele exprimă cerere declarată de creștere a participării, nu simpla preferință pentru activitate.

Indicator	Adulți %	Elevi %	Diferență pp	N adulți	N elevi
Cinema	49,4%	50,1%	+0,7	800	601
Teatru	73,9%	40,2%	-33,7	800	592
Concerte	65,4%	57,2%	-8,2	800	596

Balet / dans / operă	47,4%	27,0%	-20,3	800	592
Muzee / galerii	63,8%	30,6%	-33,2	799	594
Festivaluri culturale	57,6%	45,0%	-12,6	800	598
Evenimente gratuite	53,7%	43,0%	-10,7	799	593
Divertisment / stand-up	56,1%	41,3%	-14,9	800	601

Concertele adună cea mai mare cerere de participare suplimentară dintre activitățile comparabile: 57,2% dintre elevi ar dori să meargă mai des. Urmează cinemaul, cu 50,1%, și festivalurile, cu 45,0%. La cinema, unde participarea este deja ridicată, dorința de creștere este apropiată de cea a adulților. La teatru, muzee și patrimoniu, dorința de a participa mai des este mult mai redusă decât în lotul adult.

Absența participării nu poate fi interpretată automat ca o cerere care așteaptă doar subvenționare. Dintre elevii cu răspuns valid, 52,9% nu sunt interesați de balet, dans sau operă, iar la teatru și muzee proporțiile sunt de aproximativ 30%. Pentru aceste forme, programele de descoperire, întâlnirile cu artiștii și alegerea împreună cu elevii a temelor sunt ipoteze de intervenție mai potrivite decât oferta nediferențiată de bilete.

Tabel 5. Satisfacție ridicată, note 4 și 5 (tabel comparativ).

Indicator	Adulți %	Elevi %	Diferență pp	N adulți	N elevi
Teatru	73,7%	42,6%	-31,1	768	505
Muzică / concerte	72,1%	51,7%	-20,4	770	542
Film / cinema	74,2%	59,0%	-15,2	760	561
Expoziții / muzee / patrimoniu	58,6%	38,6%	-20,0	763	513
Evenimente literare	44,6%	22,9%	-21,8	697	442
Gale / premieri	44,8%	29,7%	-15,1	701	441
Viața culturală, în general	66,2%	47,9%	-18,3	794	547

În ansamblu, 47,9% dintre elevii cu evaluare validă acordă note de satisfacție 4 sau 5, față de 66,2% dintre adulți. Diferența nu înseamnă că restul sunt nemulțumiți: în lotul elevilor, 185 din 547 de răspunsuri valide sunt neutre (33,8%), iar 100 sunt negative (18,3%). Trebuie distinse nemulțumirea, neutralitatea și lipsa unei opinii.

Baza validă a evaluărilor elevilor este frecvent mai mică, mai ales la evenimente literare și gale. La aceste două domenii există 191, respectiv 192 de răspunsuri „Nu știu”, din

totalul de 633 de elevi incluși. Instituțiile trebuie să verifice atât experiența publicului care le cunoaște, cât și gradul în care oferta lor este cunoscută.

6. Motivațiile și barierele participării

Tabel 6. Principalele motivații comune. Baze valide: 772 adulți și 534 elevi. Sunt prezentate șase opțiuni comune; tabelul nu însumează 100%. Listele de răspuns diferă între chestionare.

Motiv principal	Adulți %	Elevi %	Diferență pp
Relaxare	36,7%	18,9%	-17,7
Socializare	9,3%	19,3%	+10,0
Distracție	6,6%	26,0%	+19,4
Învățare / curiozitate	11,3%	9,0%	-2,3
Trăire artistică	11,3%	8,6%	-2,7
Dezvoltare personală	12,0%	5,4%	-6,6

Distracția este motivul principal al 26,0% dintre elevii cu răspuns valid, față de 6,6% dintre adulți. Socializarea are, de asemenea, o pondere mai mare, 19,3% față de 9,3%. Adulții invocă mai frecvent relaxarea și dezvoltarea personală. Pentru elevi, comunicarea unui eveniment poate pune mai clar în valoare experiența concretă și posibilitatea de a participa cu prietenii, păstrând și explicația conținutului cultural.

Aceste diferențe nu sunt o evaluare a calității gusturilor. Întrebarea cere un singur motiv principal, astfel că alegerea distracției nu exclude învățarea sau experiența estetică. În plus, unele motivații legate de familie există numai în lista adulților, iar unele motivații legate de școală sau comunități de fani există numai în lista elevilor.

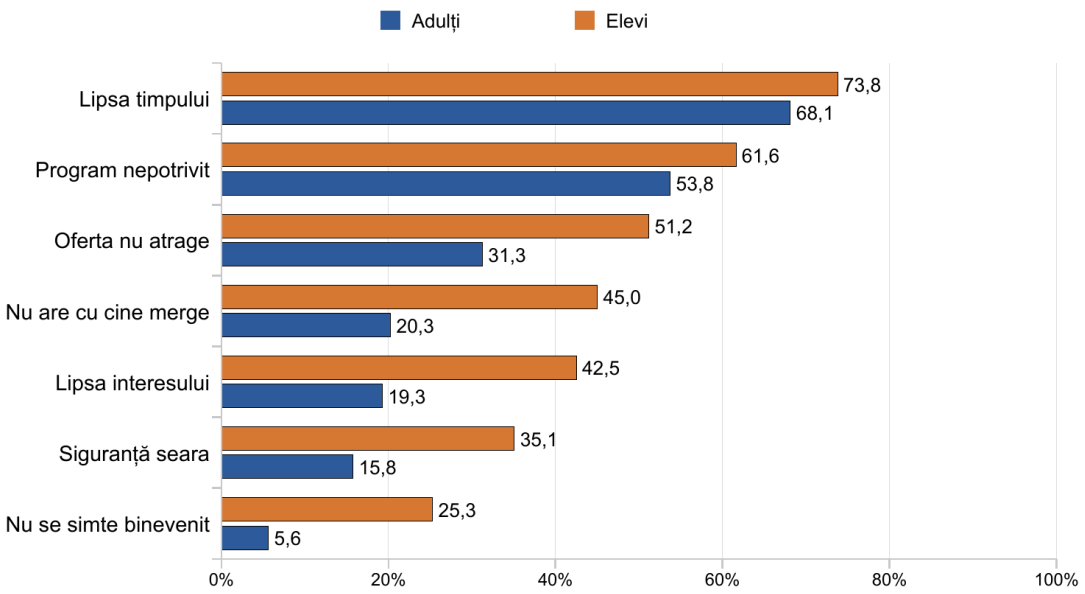

Figura 2. Barierele care diferențiază elevii de adulți

Lipsa timpului este cea mai frecventă barieră pentru elevi (73,8%), iar programul nepotrivit al evenimentelor este indicat de 61,6%. În întrebarea specifică, 330 din 633 (52,1%) invocă orarul școlar sau examenele. O intervenție care păstrează aceleași ore și trasee de acces poate avea un efect redus chiar dacă biletul devine gratuit.

Relația cu grupul este deosebit de importantă. Pe lângă lipsa unui însoțitor (45,0%), 345 de elevi (54,5%) spun că nu se simt confortabil să meargă singuri, iar 214 (33,8%) afirmă că prietenii nu sunt interesați să meargă împreună. Teama de deplasarea seara este declarată de 35,1% dintre elevi, față de 15,8% dintre adulți. Sentimentul că nu sunt bineveniți sau pregătiți apare la 25,3% față de 5,6%.

Oferta care nu atrage este o barieră pentru 51,2% dintre elevi; lipsa interesului, pentru 42,5%. Totuși, dintre cei 269 care declară această lipsă de interes, 206 (76,6%) au practicat cel puțin una dintre cele șapte activități de creație. „Lipsa interesului” nu echivalează, așadar, cu absența oricărei activități culturale. Poate exprima o relație slabă cu evenimentele oferite sau cu modul lor de prezentare, interpretare care trebuie verificată prin discuții cu elevii.

Costul biletelor este menționat de 40,6% dintre elevi, mai puțin decât la adulți (47,3%), dar 248 de elevi (39,2%) depind financiar de părinți. Este important să fie urmărit costul întregii participări, inclusiv deplasarea și accesul împreună cu prietenii. Atunci când se cere o singură barieră principală, lipsa timpului este aleasă de 27,8%, iar lipsa interesului de 15,8%. Proporțiile diferă de cele ale întrebării cu răspuns multiplu, deoarece respondenții sunt obligați să prioritizeze.

7. Informarea și rolul școlii și al familiei

Tabel 7. Surse folosite frecvent și acces la informații evaluat cu note 4–5. Sursele sunt itemi Da/Nu. INFO1 are ancore diferite între instrumente și o bază validă distinctă.

Indicator	Adulți %	Elevi %	Diferență pp	N adulți	N elevi
Site-uri de evenimente	84,4%	85,0%	+0,6	800	633
Rețele sociale	76,0%	90,5%	+14,5	800	633
TV / radio	55,6%	27,3%	-28,3	800	633
Presă	37,1%	12,8%	-24,3	800	633
Newslettere	33,1%	8,8%	-24,3	800	633
Familie / prieteni	69,0%	85,2%	+16,2	800	633
Acces la informații	71,6%	38,1%	-33,4	795	535

Instagram Reels sau Stories este indicat ca sursă de 514 din 633 de elevi (81,2%), TikTok de 484 (76,5%), iar influencerii sau creatorii de conținut de 399 (63,0%). Canalele oficiale ale școlii sunt menționate de 141 de elevi (22,3%). Rețelele informale și recomandările personale au astfel o acoperire mai mare decât canalele instituționale declarate.

Expunerea la influenceri nu se confundă cu disponibilitatea de a participa datorită recomandării lor. Numai 30,1% dintre răspunsurile valide indică un efect mare sau foarte mare al unei asemenea recomandări, sub valorile pentru grupuri de prieteni, program și reduceri. O campanie de comunicare ar trebui evaluată prin înscrieri și prezență, nu doar prin vizualizări.

Notorietatea ARCUB-AEUB este redusă în lotul elevilor: 14,0% dintre cei care au răspuns au auzit de instituție și 6,8% afirmă că știu ce este, față de 57,1% și 38,8% în lotul adult. Comunicarea instituțională are nevoie să prezinte o ofertă concretă pentru elevi și pașii de acces, alături de numele instituției.

Tabel 8. Practici culturale în școală. Itemi adresați numai elevilor. Procente din întregul lot de 633, inclusiv răspunsurile de incertitudine. Întrebările despre cluburi culturale și ateliere extracurriculare au formulări diferite și nu trebuie reunite într-un singur indicator.

Experiență școlară sau de socializare culturală	Cazuri	Procent
A participat cel puțin o dată la o activitate culturală organizată de școală în ultimul an școlar	436/633	68,9%

A avut un profesor sau mentor care l-a încurajat cultural	276/633	43,6%
Declară cluburi culturale în școală, dar nu face parte din ele	335/633	52,9%
Declară că face parte dintr-un club sau grup cultural din școală	115/633	18,2%
Participă la ateliere sau cluburi extracurriculare artistice din școală	67/633	10,6%
Propune buget pentru excursii și vizite culturale ca principal sprijin pentru școală	262/633	41,4%

Școala asigură experiențe culturale pentru o mare parte a elevilor, dar existența cluburilor nu se traduce automat în participare. Dintre cei 450 care spun că există cluburi culturale, 115 fac parte din ele (25,6%). Totodată, la întrebarea distinctă despre ateliere extracurriculare, 181 de elevi nu știu dacă acestea există. Sunt necesare atât oferte accesibile pentru începători, cât și o informare clară în interiorul școlii.

Familia este principalul agent al primei experiențe culturale pentru 377 din 615 de elevi cu răspuns prezent, la care se adaugă 20 care indică bunicii; împreună reprezintă 64,6%. Școala este menționată de 108 (17,6%). La ultima participare, inițiativa proprie este declarată de 206 din 633, prietenii de 142, familia de 138 și școala de 92. Cele două întrebări măsoară momente diferite: debutul cultural și cea mai recentă participare.

8. Specificul elevilor și diversitatea nevoilor

Specificul elevilor rezultă din suprapunerea a cinci trăsături: orientarea către experiențe sociale și de divertisment; implicarea în creație; integrarea practicilor digitale; autonomia financiară și de mobilitate limitată; relația cu școala și familia. Nu fiecare elev reunește toate aceste trăsături, iar programele trebuie să lase loc unor interese diferite.

De exemplu, apartenența activă la o organizație sau la un grup cultural este declarată de 16,6% dintre elevi, față de 4,0% dintre adulți. Acest nucleu implicat poate contribui la ateliere și proiecte realizate împreună cu instituțiile. El nu trebuie însă confundat cu elevii care au nevoie de o primă experiență accesibilă sau cu cei care participă ocazional și nu doresc să devină membri ai unui grup.

Dintre cei 607 care au răspuns la itemii de atitudine, 53,5% sunt de acord că participarea culturală îi ajută să își exprime identitatea, iar 48,9% că aceasta contribuie

la relaxare și starea de bine. Acestea sunt percepții declarate, nu dovezi ale unor efecte terapeutice. Numai 48,1% consideră că oferta din București reflectă diversitatea tinerilor, în timp ce 225 de răspunsuri sunt neutre. Există spațiu pentru o reprezentare mai largă a experiențelor elevilor, fără a presupune un dezacord generalizat.

Interesul pentru implicare este și el diferențiat. Au fost voluntari 124 din 616 respondenți (20,1%), iar alți 300 ar dori să fie (48,7%). O carieră culturală este dorită sigur de 187 din 618 (30,3%), în timp ce 197 răspund „Poate". În schimb, o consultare municipală atrage un „Da" de la 96 din 616 (15,6%), 216 răspund „Poate", iar 304 „Nu". Participarea la viața culturală și disponibilitatea pentru consultări administrative sunt lucruri distincte.

O limitare de lungă durată care afectează activitățile zilnice este declarată de 24,9% dintre elevii cu răspuns valid, față de 18,5% dintre adulți, deși bariera generică de sănătate este mai rar indicată de elevi. Sunt întrebări diferite, care nu măsoară diagnostice. Planificarea trebuie să păstreze trasee accesibile și posibilitatea de a solicita sprijin, fără a considera toate nevoile elevilor identice sau exclusiv legate de venit.

Diferențe între filierele de liceu

Media lotului ascunde diferențe mari de experiență culturală. La teatru, participarea cel puțin de câteva ori pe an este de 11,2% în filiera tehnologică, 41,9% în cea teoretică și 60,3% în cea vocațională. La muzee și galerii, valorile sunt de 12,5%, 39,8% și, respectiv, 57,1%. Aceste diferențe descriu elevii și școlile cuprinse în anchetă; ele nu demonstrează un efect propriu al filierei, independent de profil, mediu familial sau experiențele oferite de școală.

Participare și nevoi după filieră

Tabel 9. Participarea comparativă la cultură a elevilor și barierele comparații între filiere

Indicator	Tehnologică	Teoretică	Vocațională
Cinema cel puțin de câteva ori pe an	70,4% 76/108	84,9% 333/392	80,3% 61/76
Teatru cel puțin de câteva ori pe an	11,2% 11/98	41,9% 158/377	60,3% 44/73
Muzee și galerii cel puțin de câteva ori pe an	12,5% 13/104	39,8% 147/369	57,1% 44/77
Dorește să meargă mai des la teatru	22,9% 24/105	40,5% 154/380	67,5% 52/77

Costul biletelor este o barieră	36,8% 42/114	37,0% 150/405	57,7% 45/78
Nu are cu cine să meargă	47,4% 54/114	43,0% 174/405	51,3% 40/78

Fiecare celulă prezintă procentul și raportul cazuri / bază validă. Loturi totale: 114, 405 și 78 de elevi. Cei 36 care nu precizează filiera rămân în comparațiile generale, dar nu sunt incluși în cele trei coloane. Rezultate descriptive neponderate, fără teste de semnificație.

Participarea mai mică a elevilor din filiera tehnologică la teatru și muzee nu trebuie interpretată ca absență a creativității: 87 din 114 (76,3%) au practicat cel puțin una dintre cele șapte activități de creație, față de 322 din 405 (79,5%) în filiera teoretică. În filiera vocațională, toți cei 78 declară cel puțin o asemenea activitate, rezultat care trebuie citit în contextul prezenței profilurilor artistice. Între primele două filiere, diferența de creație este mult mai mică decât cea de participare la instituții.

Pentru liceele tehnologice sunt justificate pilotarea unor prime experiențe însoțite și alegerea conținutului împreună cu elevii. Numai 24 din 105 răspunsuri valide (22,9%) exprimă dorința de a merge mai des la teatru, astfel încât simpla multiplicare a invitațiilor poate avea o acoperire limitată. Atelierele, filmul sau creația digitală pot servi drept puncte de legătură cu instituțiile, cu verificarea interesului concret înainte de programare.

Elevii din filiera vocațională au frecvent experiență culturală și cerere suplimentară: 52 din 77 (67,5%) doresc să meargă mai des la teatru. Totuși, 45 din 78 (57,7%) menționează costul biletelor, iar 40 (51,3%) lipsa unui însoțitor. Participarea deja ridicată nu înlătură nevoia de sprijin. Pentru acest grup, accesul la repetiții, mentoratul și colaborările de creație pot completa reducerile și accesul în grup. Formatele rămân propuneri de testat, fără a echivala filiera vocațională în ansamblu cu profilul artistic.

Bariere care coexistă cu participarea și creația

Dintre cei 285 de elevi care spun că nu au cu cine să meargă, 241 (84,6%) au practicat cel puțin o activitate de creație, iar 226 din 275 cu răspuns valid (82,2%) merg la cinema cel puțin de câteva ori pe an. Pentru 212 din cei 285 (74,4%), lipsa unui însoțitor coexistă cu disconfortul de a merge singuri. Bariera socială poate limita anumite experiențe ale unor elevi deja activi; ea nu identifică automat un grup complet neparticipant.

Nici nemulțumirea față de ofertă nu înseamnă retragere culturală: dintre cei 324 pentru care oferta nu este atractivă, 256 (79,0%) practică o activitate de creație, iar 246 din

310 cu răspuns valid (79,4%) merg la cinema cel puțin de câteva ori pe an. O recomandare pe care o putem face este investigarea conținutului, atmosferei și condițiilor de acces care lipsesc, prin discuții după activități și selecții de programe realizate cu elevii. Ancheta de față nu permite separarea exactă a acestor explicații.

Costul și autonomia financiară se suprapun parțial: 165 din cei 257 care menționează prețul biletelor (64,2%) declară și dependența financiară de părinți. Reducerea prețului poate fi relevantă, însă nici aceste răspunsuri nu demonstrează singure că gratuitatea ar produce participare. Organizatorii trebuie să urmărească simultan prețul, posibilitatea de a merge în grup și adaptarea ofertei la interesele grupului țintă.

9. Recomandări specifice pentru elevi

Recomandările de mai jos sunt propuneri de intervenție rezultate din date. Ele trebuie testate în proiecte pilot și ajustate după participarea observată. Nu reprezintă programe deja aprobate și nici estimări ale impactului lor viitor.

Acces în grup și participare pentru începători

Mersul în grup cu prietenii este una dintre cele mai susținute măsuri, cu 66,0% răspunsuri de efect mare sau foarte mare. Propunem rezervări de grup simple, locuri păstrate pentru grupuri școlare sau de prieteni, persoane de contact la intrare și un scurt ghid pentru prima vizită. La teatru, muzee sau spectacole de operă pot fi testate întâlniri înainte ori după eveniment, în care elevii să poată pune întrebări fără evaluare școlară.

Aceste intervenții răspund lipsei însoțitorilor și sentimentului de a nu fi binevenit. Evaluarea trebuie să urmărească prezența efectivă, confortul declarat la prima vizită și revenirea ulterioară, inclusiv în afara grupului inițial.

Programare compatibilă cu școala și deplasări previzibile

Pentru 61,4% dintre răspunsurile valide, programul compatibil cu orele și examenele ar avea un efect mare sau foarte mare. Propunem consultarea orarelor partenerilor școlari, sesiuni de după-amiază cu oră de încheiere anunțată, variante în perioadele cu încărcare școlară mai mică și publicarea duratei totale a participării. Informațiile despre traseu trebuie să fie ușor de găsit.

Activitățile apropiate de școală sau de locuință pot fi testate împreună cu ieșirile la instituții centrale. Nu se justifică transferarea întregii oferte în cartiere doar din

presupunerea că aceasta este preferința tuturor elevilor: la itemul de preferință, 259 din 619 spun că zona nu contează, 183 preferă apropierea de locuință și 177 centrul.

Reduceri ușor de înțeles și de folosit

Reducerile sau gratuitățile pentru elevi, promovate clar, ar crește mult participarea pentru 68,9% dintre cei cu răspuns valid. Propunem afișarea vizibilă a prețului final, condițiilor, documentelor necesare și pașilor de rezervare, precum și testarea unor oferte pentru grupuri. Informația trebuie să fie aceeași pe pagina evenimentului, în mesajele pentru școli și la punctul de acces.

Este util un mecanism de sprijin pentru participare care să poată acoperi și deplasarea, atunci când aceasta este obstacolul concret. Subvenționarea trebuie evaluată prin numărul de participanți noi și revenirea lor, nu numai prin numărul de gratuități distribuite. O parte a elevilor declară că poate plăti pentru evenimente, astfel încât testarea soluțiilor care vizează costurile financiare trebuie să distingă nevoia financiară de dezinteresul față de conținut.

Programe în care elevii creează și prezintă

Propunem ateliere de muzică, fotografie, film, design, scriere și arte vizuale, legate de repetiții, expoziții sau prezentări în fața unui public. Implicarea trebuie să fie posibilă și pentru începători, cu echipamente și îndrumare acolo unde acestea lipsesc. Elevilor cu profil artistic li se pot oferi ocazii de colaborare, fără a monopoliza accesul sau selecția proiectelor.

Legăturile cu formele digitale pot include realizarea unei expoziții pornind de la fotografie pe telefon, discuții despre coloana sonoră a jocurilor, ateliere de ilustrație și bandă desenată ori producție muzicală. Acestea sunt exemple de formate de testat, nu preferințe măsurate separat pentru fiecare atelier. Conținutul se alege împreună cu elevii și cu profesioniștii care îl pot susține.

Parteneriate școlare cu experiențe repetate

Propunem parteneriate pe durata unui semestru, care leagă o vizită de pregătire și de o activitate ulterioară, în locul unor ieșiri complet izolate. Școlile pot avea un coordonator și un calendar comun cu instituțiile partenere. Bugetul pentru vizite și excursii este cea mai frecventă alegere a elevilor la întrebarea despre sprijinul necesar școlii, iar profesorii și mentorii sunt deja o cale de introducere în cultură pentru o parte a lotului.

Cluburile culturale și bibliotecile școlare pot fi folosite ca puncte de pregătire și continuare a experienței. Se recomandă înscriere simplă, sesiuni de probă și comunicare directă despre ce se face efectiv. Monitorizarea trebuie să arate dacă participă elevi noi, dincolo de cei deja activi în cluburi.

Comunicare concretă pe canalele utilizate de elevi

Propunem pagini de eveniment ușor de folosit pe telefon și materiale scurte pentru Instagram și TikTok, însoțite de un calendar care permite filtrarea după dată, preț, durată și acces. Fiecare mesaj trebuie să arate ce experiență oferă evenimentul, cui i se adresează, dacă se poate merge cu prietenii și cum se face rezervarea. Recomandările colegilor pot fi susținute prin elevi implicați voluntar în promovare, cu informații verificate de organizatori.

Colaborările cu influenceri trebuie testate prin legături de înscriere și prezență verificabilă, alături de canalele școlii și de recomandările între elevi. Pentru ARCUB-AEUB este utilă asocierea numelui cu experiențe recognoscibile pentru elevi, însoțită de explicații simple despre oferta și accesul lor.

Voluntariat și consultare legate de activități reale

Interesul declarat pentru voluntariat justifică roluri clar descrise, instruire, sprijin și sarcini adaptate experienței participanților. Voluntariatul trebuie să ofere o experiență de învățare și participare, fără a deveni o condiție de acces la ofertă sau un înlocuitor automat al muncii personalului. Rezultatele pot fi urmărite prin revenire și evaluarea experienței de către elevi.

Pentru consultare, propunem formate scurte integrate în ateliere, vizite și cluburi, urmate de răspunsuri vizibile la propuneri. Un panel de elevi poate fi pilotat, dar trebuie să includă mai multe filiere și elevi cu niveluri diferite de participare. Ponderea mică a răspunsurilor „Da” la consultarea municipală recomandă prudență în tratarea unui asemenea panel drept vocea tuturor elevilor.